

Välivaatlused juuni- oktoober 2008

Juhuvaatlused

Käesoleva aasta juunikuus, enne käesoleva projekti algust, külastas P.Vissak Tagamõisa poolsaart ja Tagalahe ümbrust 2 korral, mil tegi ka vaatlusi.

Tagalahe rannas Veere sadama läheduses registreeris P.Vissak vaatluste käigus järgmisi veelinde:

sõtkas	u. 30 isendit
rohukoskel	8
hahk	12
tuttvart	5
sinikael-part	u. 20
kühmnokk-luik	1
kormoran	1
kalakajakas	u. 10
hõbekajakas	4

Niisugune liigiline koosseis vastab täielikult ootustele ja on juunikuu kohta küllalt tüüpiline. Sadamast põhja pool registreeriti 1 merikotka lendamine piki rannikut.

Poolsaare kaguosa ja põhjaosas juhuvaatluste käigus kohtas ta 3 rebast. Kaguosa rannalähedases metsas oli 2 kähriku väljaheidetest territooriumi piirimärki. Mitmel pool planeeringualast väljaspool olevates metsades esines metssea, põdra ja metskitse tegevuse jälgi.

Suvised vaatlused juulis/augustis

Juulis ja augustis viidi läbi rannikuvaatlusi 3 korral, vahemikus 02. juuli - 20. august.

Vee- ja rannikulindude vaatlustransect algab Kesknõmme kalakasvatusest 2 km lõuna poolt ja lõpeb kalakasvatusest 0,8 km põhja pool. Kalakasvatusest lõunas on tegemist veeriselise rannaga, kus maismaal esineb ka madal rannaastang (alla 1 m). Põhja pool esinevad suures osas rannikust liivasettid ja vähesel määral kruusa. Nimetatud alal on avatud rannikuvöönd väga kitsas (enamasti alla 10 meetri), välja arvatud kalakasvatuse territooriumil, kus avatud rand on tänu rajatistele laiem, kuna rajatiste ümber on kogunenud settelist materjali. Põhja pool on rannikuvöönd mõnekümne meetri laiune.

Vaadates erinevate aastate vaatlusmaterjale, näeme, et juunist septembrini on piirkonna lindude arvukus madalaim kogu aasta lõikes, mis näitab, et enamuse vaadeldavatest lindudest on pesitsemas/sulgimas ja läbirändajate osatähtsus on sel perioodil minimaalne. Selle tulemusena võib suviste vaatluste põhjal hinnata ainult liigilise ja arvulise hinnang peamiselt olla tasakaalust väljas, kuna läbirändajaid sellel perioodil siin ei kohta ja peegeldada tegelikku linnustiku arvukust vigadega.

Metsalinnustikku vaadeldi samas lõigus, ent metsas. Transect läbiti kahes suunas. Kuivõrd vahemaa maantee ja ranniku vahel on antud piirkonnas väga kitsas, läbiti transect tagasiteel teisel pool maanteed (maanteest lääne pool).

Metsalinnustik

Metsas vaadeldi järgmisi liike (kuna projekt algas suvel, oli pesitusperiood paljudel liikidel juba möödas ja seetõttu ei hinnatud arvukust, vaid leidis aset ainult liikide registreerimine):

punarind (*Erithacus rubecula*)
 kaelustuvi (*Columba palumbus*)
 väike-lehelind (*Phylloscopus collybita*)
 salu-lehelind (*Phylloscopus trochilus*)
 mets-lehelind (*Phylloscopus sibilatrix*)
 sinitihane (*Parus caeruleus*)
 käblik (*Troglodytes troglodytes*)
 porr (*Certhia familiaris*)
 metsvint (*Fringilla coelebs*)
 tutt-tihane (*Parus cristatus*)
 siisike (*Carduelis spinus*)
 rohevint (*Carduelis chloris*)
 nõmmelõoke (*Lullula arborea*)
 metskiur (*Anthus trivialis*)
 pruunselg-pöösälind (*Sylvia communis*)
 hall-kärbsenäpp (*Muscicapa striata*)
 võsaraat (*Prunella modularis*)
 vainurästas (*Turdus iliacus*)
 hallrästas (*Turdus pilaris*)
 laulurästas (*Turdus philomelos*)
 hiireviu (*Buteo buteo*)
 hallpea-rähn (*Picus canus*)
 linavästrik (*Motacilla alba*) (KK)
 suitsupääsuke (*Hirundo rustica*) (KK)
 hallvares (*Corvus cornix*) (KK)

Vee- ja rannikulinnustik

Rannikul registreeritud liikide puhul on esitatud maksimaalsed loendustulemused (KK = kalakasvatuse territooriumil)

kalakajakas (<i>Larus canus</i>)	5 (3 KK)
hõbekajakas (<i>Larus argentatus</i>)	1
tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)	23
sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>) (väikeste salkadena)	20
kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>)	1
vihitaja (<i>Acitis hypoleucos</i>)	4
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>) (väikesed salgad)	15
järvekaur (<i>Gavia arctica</i>)	1
rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>)	2
hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	8 (KK)
kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	1 (KK)
sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>)	2
tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>)	2

Sügisised vaatlused septembris / oktoobris

Septembris ja oktoobris toimusid vaatlused 2 korral - 23-24. sept. ja 04. okt.

Vaatlustranekt oli endiselt 2,8 km pikkune, alates kalakasvatusest 2 km lõuna pool ja lõppedes 0,8 km kalakasvatusest põhja pool. Käesolev periood kujutab endast järkjärgulist lindude arvukuse tõusu, kuigi paljude liikide maksimum jõuab kätte veelgi hiljem, oktoobris-novembris. Septembri ja oktoobri kohta on esitatud maksimaalsed loendustulemused.

Metsaliikide puhul toimus enamasti rändekoondumine või ränne, hulgulindude puhul

toitumine salkadena ja siin tuuakse välja ainult liigiline koosseis.
(KK = kalakasvatuses)

Metsalinnustik

rasvatihane (*Parus major*)
sinitihane (*Parus caeruleus*)
tutt-tihane (*Parus cristatus*)
sabatihane (*Aegithalos caudatus*)
ohakalind (*Carduelis carduelis*)
siisike (*Carduelis spinus*)
urvalind (*Carduelis flammea*)
kanepilind (*Carduelis cannabina*)
pasknäär (*Garrulus glandarius*)
mänsak (*Nucifraga caryocatactes*)
siidisaba (*Bombycilla garrulus*)
raudkull (*Accipiter nisus*)

Vee- ja rannikulinnustik

hõbekajakas (<i>Larus argentatus</i>)	4 (2 KK)
kalakajakas (<i>Larus canus</i>)	2
kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	1 (KK)
hahk (<i>Somateria mollissima</i>)	1 (KK)
sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>) (salkadena)	ca 80
tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>)	4
viupart (<i>Anas penelope</i>)	ca 60
sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>)	29
rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>)	13
jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>)	4
hallpõsk-pütt (<i>Podiceps grisegena</i>)	8
tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)	2
sarvikpütt (<i>Podiceps auritus</i>) (?)	3
kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>)	1
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	ca 20
piilpart (<i>Anas crecca</i>)	ca 50
luitsnökk-part (<i>Anas clypeata</i>)	12

Väljaspool vaatlusalala kohatud linnud:

23. septembril nähti vaatlusalast mõne kilomeetri kaugusel, Tagalahe idakalda pool üle lendamas ca 50 sookurge (*Grus grus*).

4. oktoobril nähti päeva jooksul üle lendamas mitmeid valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*) salku suurusega kuni 40 lindu, hallhane (*Anser anser*) parvi kuni 100 lindu ja rabahane (*Anser fabalis*) parvi, suurusega kuni 150 lindu.

Järeldused

Kuna antud projekti vaatlusperiood langes kokku aasta kõige linnuvähesema perioodiga ja ainult sügisel kattus see rände algusperioodiga, siis tulemused ei peegelda piirkonna tegelikku linnupotentsiaali.

Samas peegeldab see tegelikku turismi kõrghooaja perioodi, mis jääb umbes samasse ajavahemikku, ning seetõttu on ohtude ja soovitude osas sobilik antud tulemustest ka lähtuda.